

12. september 2001

J.nr. 97-2301-0011

/JDA

A F G Ø R E L S E*(elforsyning)*

Klage fra
over afgørelse af 6. november 2000 fra
om henstand med betaling af elregning fra

<klagers navn udeladt>
Energitilsynet
SEAS, Haslev

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 2. december 2000 fra <klager>. Der klages over Energitilsynets afgørelse af 6. november 2000, hvorefter tilsynet ikke finder at kunne rette indvendinger imod SEAS' fremgangsmåde i forbindelse med afbrydelse af elforsyningen grundet manglende betaling.

I nævnets behandling af sagen har deltaget formand, cand.jur. Jørgen Nørgaard, professor, dr. jur. Jens Fejø, professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen, lektor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen og fhv. direktør, cand.polyt. Poul Sachmann.

Energitilsynet har i en redegørelse af 18. januar 2001 til Energiklagenævnet kommenteret klagen samt redegjort for sagens faktiske og retlige omstændigheder. Energitilsynets redegørelse har været forelagt <klager> og SEAS for eventuelle bemærkninger.

Energitilsynets afgørelse

Fra Energitilsynets afgørelse af 6. november 2000 citeres:

”.....

Af sagen fremgår, at De den 5. juli 2000 anmodede SEAS om henstand med betaling af Deres elregning på kr. 1197,79 til den 1. august 2000. SEAS udfærdigede herefter en afdragsordning, hvoraf fremgik, at såfremt betaling ikke blev foretaget rettidigt, den 1. august 2000, ville forsyningen blive afbrudt uden varsel, medmindre der blev stillet bankgaranti eller depositum til sikkerhed for fremtidig betaling. Den 4. august 2000 hævdes betalingen på Deres konto i Bikuben/Girobank A/S. Beløbet indgik på SEAS' konto den 9. august 2000 efter kl. 16.00, tre hverdage, løbedage, efter at beløbet var hævet. SEAS oplyser, at man beregner 4 løbedage efter sid-

ste rettidige indbetalingsdag, inden man foretager lukning, det vil i dette tilfælde sige mandag den 7. august 2000.

Den 9. august 2000 foretog SEAS afbrydelse af forsyningen, efter at SEAS om morgenen havde kontrolleret, at Deres betaling ikke var indgået på SEAS' konto. SEAS oplyser, at forsyningens repræsentant, inden der blev foretaget afbrydelse, bankede/ringede på døren. De anfører, at dette ikke kan være tilfældet, da Deres kone ville have reageret herpå. SEAS foretog herefter afbrydelse af forsyningen.

Reglerne om forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse fremgår af ”Retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse”, som er udarbejdet af Danske Elværkers Forening (nu Danske Energiselskabers Forening) og Kommunernes Landsforening og taget til efterretning af Elprisudvalget (nu Energitilsynet). Af pkt. 6 i disse retningslinier fremgår, at såfremt en betalingsordning ikke overholdes, kan der ske afbrydelse af forsyningen uden varsel, medmindre der stilles sikkerhed for betalingen af fremtidige leverancer. Retningslinierne **vedlægges**.

Det bemærkes at Energitilsynet ikke kan tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt forsyningens repræsentant har ringet/banket på døren. Påstand står her imod påstand, og en bedømmelse af dette spørgsmål vil indebære en bevisbedømmelse, som ligger uden for udvalgets kompetence og må henvises til domstolene.

Med hensyn til spørgsmålet om betalingen var sidste rettidige betalingsdag den 1. august 2000, og det er forbrugerens forpligtelse at sørge for, at betalingen er forsyningsselskabet i hænde på sidste rettidige indbetalingkonto [indbetalingsdag]. Ifølge det af SEAS oplyste kontrollerede SEAS om morgenen, inden der blev foretaget lukning, at beløbet ikke var indgået 6 løbedage efter rettidig indbetalingsdag.

På denne baggrund finder Energitilsynet ikke at kunne rette indvendinger imod SEAS' fremgangsmåde i sagen.

.....”

Klagen

Fra klagen af 2. december 2000 citeres:

”.....

Påstanden er, at klagen ikke er realitetsbehandlet i Energitilsynet vedr. klagens kerneindhold.

Derudover anføres det fejlagtigt i afgørelsen af 06.11.2000, at ”det er forbrugerens forpligtelse at sørge for, at betalingen er forsyningsselskabet i hænde på sidste rettidige indbetalingsdag”. Dette er forkert. I.h.t. dansk lov er forbrugeren kun forpligtet til at sørge for, at betalingen sker på den sidste rettidige betalingsdato – hvornår betalingsformidlingssystemet videreekspereder betalingen, er ikke forbrugerens ansvar. Dette er imidlertid sekundært.

Det primære i denne sag er

- 1) dels, at SEAS ikke føler sig forpligtet til via sin on-line debitorstyring at sikre umiddelbart FØR eventuelle ultimative indgreb i form af forsyningsafbrydelse, at betaling virkelig ikke har fundet sted, og

2) dels, at SEAS ikke føler sig forpligtet til at sikre sig, at SEAS's bank straks ved modtagelsen sikrer sig en betaling bogføres på SEAS's konto.

Den pågældende betaling bogførtes som dokumenteret på SEAS's konto 04.08.2000, og jeg ved for meget om tingene til at blive affærdiget med usandheder. ....

.....”

Energitilsynets redegørelse

Fra Energitilsynets redegørelse af 18. januar 2001 citeres:

” .....

SEAS har overfor klageren indskærpet, at betaling skulle ske på sidste rettidige indbetalingsdato, og at såfremt dette ikke skete ville der ske afbrydelse af forsyningen uden yderligere varsel. Endvidere har SEAS ventet til den 9. august forinden selskabet foretog afbrydelse af forsyningen.

SEAS oplyser, at selskabet normalt lader gå fire løbedage efter sidste rettidige indbetalingsdag forinden, der foretages afbrydelse af forsyningen. Selskabet sikrer sig derved at eventuelle forsinkede indbetalinger er registreret.

I henhold til elforsyningslovens § 6, stk. 3, skal kollektive elforsyningsvirksomheder stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ensartede vilkår. I henhold til § 77, kan Energitilsynet, hvis det finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i loven, give pålæg om ændring af priser og betingelser.

Klageren har været vidende om, at sidste rettidige indbetalingsdag var den 1. august 2000. Ydelsen blev imidlertid først sat til betaling 4 dage efter sidste rettidige indbetalingsdag, og klageren måtte påregne, at der ved den valgte betalingsmåde yderligere ville gå nogle dage inden beløbet blev indbetalt på kreditors konto, og der dermed [var] sket betaling med frigørende virkning.

Ved betaling via girooverførsel sker betaling med frigørende virkning først på det tidspunkt, hvor pengene indgår på kreditors konto, og kreditor således har rådighed over beløbet.

Klageren har således uanset, at han var vidende om, at betaling efter sidste rettidige indbetalingsdag kunne medføre afbrydelse af forsyningen, først taget skridt til at overføre betalingen fire dage efter sidste rettidige indbetalingsdag.

SEAS har ladet gå 6 løbedage, imod normalt 4 løbedage, efter sidste rettidige indbetalingsdag inden selskabet foretog afbrydelse af forsyningen, hvilket må anses for en rimelig periode til sikring af at eventuelle forsinkede betalinger var indkommet.

I henhold til elforsyningslovens § 77, jf. § 6, stk. 3, finder Energitilsynet ikke at kunne rette indvendinger imod SEAS' fremgangsmåde i sagen.”

Lovgivning og leveringsbestemmelser

Kollektive elforsyningsvirksomheder skal efter elforsyningslovens § 6, stk. 3, stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ensartede vilkår.

Ifølge lovens § 76, stk. 1, nr. 1, skal priser, tariffer og betingelser for ydelser anmeldes til Energitilsynet. Hvis tilsynet finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i denne lov, kan tilsynet efter § 77, stk. 1, give pålæg om ændring af priser og betingelser. Endvidere kan tilsynet efter stk. 4 træffe bestemmelse om ændring af forbrugerpriserne, hvis virksomheden har foretaget en disposition, der ikke kan anses for rimelig for forbrugerne.

Af SEAS' leveringsbetingelser for el, som er anmeldt til Energitilsynet i 1996, fremgår bl.a.:

”8.2 Regninger fra SEAS skal betales inden for den på regningen angivne frist.

8.5 Overskrider kunden betalingsfristen, er SEAS berettiget til at opkræve gebyr til dækning af sine omkostninger. SEAS inddriver skyldige beløb efter de ”Vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse” udarbejdet af Danske Elværkers Forening.

8.6 Eventuelle følger af, at SEAS – i overensstemmelse med de i 8.5 nævnte vejledende retningslinier for restanceinddrivelse – har afbrudt elleveringen til kunden, er SEAS uvedkommende.

8.7 Elleveringen genoptages, når restancebeløbet samt de med afbrydelsen forbundne omkostninger, gebyrer og renter er betalt, eller når der er indgået betalingsordning eller stillet sikkerhed for betaling for fremtidigt forbrug.”

Af Danske Elværkers Forenings ”Vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse” af 22. oktober 1981 fremgår følgende:

”1. Regningerne skal betales senest til den på regningen anførte betalingsdato. Betalingsfristen, det vil sige tidsrummet fra fakturadatoen til betalingsdatoen, skal være mindst 14 dage. Regningen skal endvidere indeholde en meddelelse om, at der ved en overskridelse af betalingsfristen vil blive pålagt et gebyr.

2. Når det konstateres, at en regning ikke er betalt rettidigt, udsendes en rykkerskrivelse med oplysning om:

- at betalingsfristen er overskredet,
- at der er påløbet et gebyr for overskridelse af betalingsfristen, som vil blive opkrævet over næste forbrugsregning eller årsopgørelsen,
- at der fastsættes en ny betalingsfrist på mindst 8 dage.

Rykkerskrivelsen skal endvidere indeholde en meddelelse om, at der ved en overskridelse af betalingsfristen vil blive pålagt et incassogebyr samt, at der vil kunne afbrydes for elleverancen.

3. I almindelighed skal der gives forbrugeren mulighed for, at restancen kan afvikles efter en rimelig betalingsordning.

Betalingsordningen kan indgås i form af et frivilligt forlig.

De med betalingsordningen forbundne omkostninger betales af forbrugeren.

Medmindre ekstraordinære omstændigheder gør sig gældende, må det anses for rimeligt, at forsyningsvirksomheden kræver restancen afviklet i løbet af 3 måneder, og at forbrugeren sideløbende med afdragene betaler eventuelle forfaldne regninger rettidigt.

4. Når det konstateres, at den under punkt 2 fastsatte betalingsfrist er overskredet, eller en betalingsordning, jfr. pkt. 3 er misligholdt, meddeles forbrugeren

- at sagen overgår til incasso/udpantning
- at der er påløbet incassogebyr, som tillægges den aktuelle restance
- at forsyningen vil blive afbrudt, medmindre
  - a. restancen er indgået forinden, eller
  - b. der stilles sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug ved bankgaranti, kaufionsforsikring, depositum eller anden tilfredsstillende garanti, f.eks. garanti fra den sociale forvaltning eller
  - c. der oprettes en betalingsordning, jfr. pkt. 3, medmindre incassomeddelelsen er udsendt, fordi en tidligere indgået betalingsordning er blevet misligholdt.

.....

6. Er de under pkt. 4 omtalte betingelser for at opretholde forsyningen ikke opfyldt, aflægges et besøg hos forbrugeren med henblik på opkrævning af restancen. Forsyningsvirksomhedens repræsentant er bemyndiget til at afbryde forsyningen, såfremt betaling ikke opnås. Forbrugeren får ved besøget oplysning om:

- at der er påløbet et gebyr for besøget, som er tilskrevet restancen
- at genoplukning vil ske, når
  - a. restancen samt et gebyr for genoplukning er betalt eller
  - b. der indgås en betalingsordning, jfr. pkt. 3, dog ikke, hvis lukning er forårsaget af misligholdelse af en allerede indgået afdragsordning eller
  - c. der er stillet sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug, jfr. incassomeddelelsen (pkt. 4).

De vejledende retningslinier er den 5. maj 1982 taget til efterretning af det daværende Elprisudvalg. Udvalget fandt at det forslag, der var fremsendt, (i nærværende sag vedlagt Energitilsynets afgørelse af 6. november 2000) i sin helhed gav et rimeligt betalingsystem med nogenlunde klare og enkle regler, hvor forbrugerne på de enkelte trin i rykkerproceduren orienteres om, hvilke konsekvenser en fortsat manglende betaling vil indebære, og hvilke muligheder, der er for at afvikle restancer. Udvalget lagde bl.a. vægt på, at en forbruger altid skal have mulighed for, også når vedkommende er i restance, at sikre sig fortsat levering gennem sikkerhedsstillelse for betaling af fremtidige leverancer.

Energiklagenævnets bemærkninger

Nævnet lægger til grund, at klager har foretaget betaling af det skyldige beløb ved indsendelse af det af SEAS den 18. juli 2000 fremsendte girokort, at indbetalingen er sket senest 4. august s.å. i forbindelse med debiteringen af klagers konto i Bikuben Girobank A/S, og at betalingsfristen var overskredet med mindst 3 dage.

Det må således lægges til grund, at der forelå misligholdelse med betaling af den acoutoregning, der forfaldt den 3. juli 2000. Det fremgår af SEAS leveringsbetingelser, punkt 8.5., at inddrivelse af skyldige beløb foregår efter de af Danske Elværkers Forening (nu Dansk Energi) udarbejdede "Vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse" (i det følgende omtalt som retningslinierne).

Af retningsliniernes punkt 2 fremgår, at der skal udsendes en rykkerskrivelse med et nærmere beskrevet indhold i forbindelse med, at manglende betaling af en regning konstateres. Forinden udsendelsen af en sådan rykkerskrivelse skete, havde klager dog selv ved skrivelse af 5. juli 2000 anmodet om henstand "indtil førstkommende månedsskifte". I forlængelse heraf fremsendte SEAS en "betalingsordning" dateret 7. juli 2000 til klager. Af denne fremgår ingen betalingsfrist. Der henvises dog til klagers henvendelse, ligesom der henvises til en senere fremsendelse af et girokort. Denne fremsendelse skete ved fremsendelsesskrivelse af 18. juli 2000. Heraf fremgår sidste rettidige betaling som 1. august 2000. Det må lægges til grund, at klager først indleverede det fremsendte girokort og dermed lod det skyldige beløb hæve på sin konto den 4. august 2000. Betalingsordningen af 7. juli må dermed anses for misligholdt.

Af retningsliniernes punkt 4 og 6 fremgår den procedure, der skal følges, bl.a. når en betalingsordning er misligholdt. Bestemmelserne må forstås således, at der skal gives forbrugeren en mulighed for at afværge forsyningsafbrydelse ved enten at dokumentere det skyldige beløbs betaling eller ved at stille sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug.

Det findes på baggrund af klagers egen henvendelse af 5. juli 2000 ikke urimeligt, at SEAS undlod at udsende den i retningsliniernes punkt 2 nævnte rykkerskrivelse. Ligeledes findes det på baggrund af klagers egen anmodning om udsættelse "indtil første månedsskifte" ikke urimeligt, at SEAS i betalingsordningen fraveg udgangspunktet om 3 måneders restanceafviklingsfrist i retningsliniernes punkt 3. Endelig findes det ikke urimeligt, at SEAS den 9. august 2000 anså det skyldige beløb for ikke at være indgået. Det bemærkes i den forbindelse, at SEAS lod hengå 6 bankdage, før beløbets eventuelle indgåelse om morgenen den 9. august 2000 blev kontrolleret. Uanset om betalingens rettidighed skal fastslås ud fra det tidspunkt, hvor debitor lader beløbet hæve på sin konto, eller fra det tidspunkt hvor kreditor får dispositionsmulighed over beløbet,

kan SEAS ikke siges at have handlet urimeligt ved at have anset restancen for ubetalt efter at have ventet det tidsrum, der normalt fordres for en bankoverførsel.

Det findes derimod urimeligt og i strid med retningsliniernes punkt 4 og 6, at SEAS i forbindelse med et angiveligt uvarslet fremmøde på klagers bopæl den 9. august 2000 umiddelbart foretog forsyningsafbrydelse, uanset at klager i betalingsordningen var gjort bekendt med en sådan mulig konsekvens af misligholdelse. Dermed afskar SEAS reelt klageren fra forinden afbrydelsen enten at dokumentere det skyldige beløbs betaling eller at stille sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug, uagtet det i retningsliniernes pkt. 4 - også for tilfælde, som omhandler misligholdelse af frivilligt forlig efter pkt. 3 - er anført, at der ”meddeles forbrugeren” bl.a. at forsyningen vil blive afbrudt, medmindre...”. Det bemærkes i den forbindelse, at en forsyningsafbrydelse må anses for et alvorligt indgreb på grund af de potentielle konsekvenser heraf, og at formålet med retningslinierne bl.a. er at give forbrugeren en reel mulighed for at forbygge forsyningsafbrydelse. Dette er tidligere fremhævet i Elprisudvalgets skrivelse af 5. maj 1982."

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 6. november 2000 ændres til, at den af SEAS i denne sag fulgte fremgangsmåde ikke findes at opfylde rimelighedskravet i elforsyningslovens § 6, stk. 3.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 89 i lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning med senere ændringer.

Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

P.N.V.

Jørgen Nørgaard
Formand

/Joy Hougaard R. Dam